

(ISSN: 2587-0238)

Nimet, Ö. & Türe, E. (2023). Variables Predicting Academic Psychological Capital of Psychological Counseling and Guidance Undergraduate Students, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 8(24), 2341-2364.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.662>

Article Type (Makale Türü): Research Article

VARIABLES PREDICTING ACADEMIC PSYCHOLOGICAL CAPITAL OF PSYCHOLOGICAL COUNSELING AND GUIDANCE UNDERGRADUATE STUDENTS¹²

Nimet ÖZEN

MA, EBYÜ, Erzincan, Turkey, pdrnmtozen@gmail.com
ORCID:0000-0002-4878-3652

Ersin TÜRE

Assist. Prof. Dr, EBYU, Erzincan, Turkey, ersinture@gmail.com
ORCID: orcid.org/0000-0001-8110-575X

Received: 17.04.2023 Accepted: 12.09.2023 Published: 01.10.2023

ABSTRACT

Psychological capital can be characterized as the survival strategies and arguments that individuals develop in their inner worlds in social life. When the literature is examined, while psychological capital has been the subject of researches in the field of industrial psychology, it has taken place very little in the field of educational psychology and studies on academic success. Psychological capital is directly proportional to the individual's ability to contribute his economic and social assets to the society in which he lives. Academic psychological capital, on the other hand, is the reflection of an individual's psychological capital on their academic life skills. Within the scope of this research, it was conducted to determine the variables that predict the Academic Psychological Capital levels of Psychological Counseling and Guidance students. For this reason, this research was built on the predictive research design, which is one of the relational research design types. The study was carried out on 214 PCG undergraduate students studying in the 2021-2022 academic year. The Academic Psychological Capital scale developed by Özen and Türe (2022) was used in the study. Two types of cluster analysis and one logistic regression analysis were used in this study. As a result of the research, it was determined that the PDR Undergraduate Students living in the city center and in the upper socio-economic level have a high APS level. This result has been interpreted as cultural capital has an important contribution to the formation of academic psychological capital, which means efforts to cope with difficulties and well-being in the inner world of individuals.

Keywords: Academic psychological capital, cultural capital, PCG undergraduate student.

¹ This study was produced from the master's thesis titled " Establishment of Academic Psychological Capital in The Context of Undergraduate Students of Psychological Counseling and Guidance" prepared by Nimet Özen under the supervision of Assist. Prof. Dr. Ersin TÜRE.

² This study was presented as an oral presentation at the International Education Congress held on 17-19 November 2022.

INTRODUCTION

Psychological capital can be characterized as the survival strategies and arguments that individuals develop in their inner worlds in social life. It can be said that these developed strategies and arguments determine the behavior of the individual in society. The concept of Psychological Capital was developed by Luthans et al. (2007). Psychological capital is directly proportional to the individual's ability to add their economic and social savings to the society in which they live.

The main components of psychological capital are resilience, self-efficacy, hope and optimism (Luthans & Yousef, 2004). These components make the structure of positive psychological capital manageable, measurable, and developable (Luthans, Avolio, Avey, & Norman, 2007). These four components help to maintain intrinsic motivation while pursuing and realizing the goals of the individual (Luthans & Youssef-Morgan, 2007).

When the literature is examined, while psychological capital has been the subject of research in the field of industrial psychology, it has taken place very little in the field of educational psychology and studies on academic success. Existing research has addressed variables related to the working contexts of teachers and school administrators. When these studies were examined, it was examined whether the variables of teachers' gender, education, seniority and age marital status made a difference in their psychological capital levels. When these studies are examined, it is seen that the independent variables show different significance values on teachers' positive psychological capital levels. In the studies conducted by Dinç (2018), Kelekçi and Yılmaz (2015) Altinkurt, Ertürk and Yılmaz (2015) Demir (2019), gender does not show a significant difference in teachers' positive psychological capital levels. However, in the study of Yalçın (2019), gender shows a significant difference in teachers' positive psychological capital levels. In some studies, while the education level (Tönsten, 2015; Yalçın, 2019; Demir, 2019) shows a significant difference over the positive psychological capital levels of teachers; some studies (Dinç, 2018) do not show a significant difference. On the other hand, while teachers' seniority (Tönsten, 2015) shows a significant difference in positive psychological capital levels of teachers in some studies; some studies (Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019) it is seen that there is no significant difference. In addition, in the study of Tönsten (2015), while the marital status of teachers showed a significant difference in positive psychological capital levels of teachers; Demir (2019) found no significant difference in his study. In summary, in studies on teachers' positive psychological capital levels, independent variables show different significance values, indicating the existence of a discussion area.

Atilla (2019) carried out a study on the psychological capital of students. In this context, while there is no significant difference in the psychological capital of the students according to the variables of gender and living with family; faculty, diploma level and family income level variables determined that there were significant differences on students' psychological capital. Studies on students' psychological capital seem to be limited.

When the studies are examined, the independent variables of this study; gender, socio-economic level (SES), class level, and the region where the student lives were selected. Because of age, marital status, seniority, education level, etc. It was thought that the variables would not be suitable for the sample of this study.

This study focuses on academic psychological capital. The effect of psychological capital, which is in interaction with all types of capital of the individual, on the academic life of students has been investigated and the concept of Academic Psychological Capital has emerged as a result of this research.

Academic psychological capital is the reflection of the individual's psychological capital to his/her academic life skills. In other words, it is the attitude and skills that the student exhibits against the risks or problems that occur during his efforts to do homework, study, listen to lectures, and/or reach academic goals. The concept of academic psychological capital is in interaction with the external world as well as the inner world of the individual. It is thought that the experiences of the individual and the environment in which they live also play an important role in the structuring of the APS. In this context, the variables associated with the individual's APS structures were examined in this study.

As with psychological capital, APS can be developed and increased by individuals. PDR students have high APS during their undergraduate education and later in their professional lives; it will also mean a higher quality of life and professional life. The aim of this study is to determine the variables that predict the academic psychological capital of PCG students. In this context, the main problem of the research is What are the variables that predict the Academic Psychological Capital Scale of PCG undergraduate students?

METHOD

According to the approach of American functional psychologists, individuals are observable and measurable subjects on the behavioral plane. In this context, the behavior of individuals in different social science fields has been examined with positivist approaches. According to the positivist tradition, human behavior can be measured and observed. Therefore, the methodological theory of my work is based on the quantitative research paradigm in accordance with the positivist approach.

Within the scope of this research was conducted with the aim of the variables that predict the Academic Psychological Capital levels of Psychological Counseling and Guidance students. For this reason, this research was built on the predictive research design, which is one of the relational research design types (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2015).

Study Group Used in the Research

After the factor analysis of the APS scale was made, the scale was applied to 214 PCG undergraduate students studying at Erzincan Binali Yildirim University in the 2021-2022 academic year. The study group consists of 158

female and 56 male students. 62 of these students are in the 1st , 60 in the 2nd, 42 in the 3rd and 50 in the 4th grade. Again, 26 of these students live in the village, 143 in the district and 45 in the province.

It was determined that 64 of the PCG undergraduate students were in the lower SES, 106 in the middle SES, and 44 in the high SES. The process of determining the SESs of the undergraduate students in the study group is explained in the cluster analysis section used in the research.

Data Collection Tools

The Academic Psychological Capital scale developed by (Özen & Türe, 2022) was used in the study. In the developed scale study, explanatory factor analysis of 51 questions in the question pool was made and the number of questions was reduced to 20. The factor load values of the items were .487 and .756 and item-total correlations were between .464 and .747. The variance explained by the items under four factors was found to be 62.575%. These 20 questions constitute 4 sub-dimensions: self-efficacy, hope, optimism, and resilience.

As a result of confirmatory factor analysis (CFA) of the scale, Chi-square and degrees of freedom values were $\chi^2=381.944$, ($sd = 166$, $p<.01$) and a ratio of $\chi^2/ sd = 2.30$ was obtained. The RMSEA value of .078 and the SRMR value of 0.055 in this study were accepted as an indicator of fit for this model. In addition, CFI= 0.922, NFI= .912 and TFI= 0.910 values were found as a result of DFA. In this context, it was shown that the four-dimensional structure of the APS scale was confirmed according to the fit statistics obtained from confirmatory factor analysis. In other words, as a result of CFA, it was found that the fit values and the structure of the scale were confirmed in another sample.

42-item personal information form was created in order to provide information about individuals and their families and to determine the predictors of academic psychological capital. Data regarding the independent variables of the study were collected from the information form. From the information form, information about the variables of gender, place of residence of the students and class level were obtained directly. The SES variable of the study was obtained by applying cluster analysis to the data obtained from the Information form.

Data Collection

APS scale and personal information form were applied to 214 undergraduate students studying at a State University, Faculty of Education, Psychological Counseling and Guidance Department, via the online platform. The time to fill out this form is 4-6 minutes.

Analysis of Data

Two types of cluster analysis and one logistic regression analysis were used in this study. Cluster analyses were performed to determine one of the dependent and independent variables of the study. Therefore, clustering analysis results are reported in the method section.

Cluster analyses were carried out to determine the dependent variable of the study. In other words, the first cluster analysis was used to identify students and their groups with high and low APS levels. As a result of this analysis, variables that were dependent on logistic regression were determined by giving 1 to those with high APS and 0 to those with low APS.

The second cluster analysis was conducted to determine the socio-economic status of the students, which is one of the independent variables of the study. As a result of this analysis, it was determined which SES the students were in, namely lower SES, middle SES, and high SES.

Logistic regression was used to determine the variables that predicted APS, which is the main problem of the study. The main focus of logistic regression analysis is to create a regression equation to predict which group individuals belong to (Cokluk, 2010). In this study, logistic regression analysis was performed to determine the predictive levels of gender, class level, SES and place of residence variables for the groups of PDR undergraduate students with high and low APS levels. In other words, Logistic Regression Analysis was carried out in order to determine the predictive levels between the dependent variable students' high and low APS levels and the categorical independent variables (gender, grade level, SES and place of residence) and to reveal the contribution of these data to the model. As categorical independent variables, students' gender, grade level, SES and place of residence were chosen. In the study, "Likelihood Ratio" and "Enter Method" were preferred among the Logistic Regression analyses since it was desired to determine the contribution of the independent variables affecting the dependent variable to the model. The reason why the Enter method is particularly useful is that it gives reliable results for a small number of parameters (Cokluk, 2010).

The process of determining the dependent variable (lower and high APS level groups) and an independent variable (lower, middle, and high SES) by cluster analysis is explained.

Dependent Variable of the Study: Students with Low and High APS Scores

Cluster analysis was performed to determine the dependent variable of the logistic regression analysis. In order to determine the dependent variable of the logistic regression analysis used in the study, the students were divided into two separate clusters those with high and low APS orientation scores. In this context, clustering analysis was carried out in order to separate the students into two separate clusters.

Various clustering analysis techniques have been developed according to their intended use. In the logistic regression analysis, a non-hierarchical clustering method was used to determine the student groups with high and low scores for APS, which is the dependent variable. In other words, it is recommended to be used when the researcher has prior knowledge of the number of clusters or the number of clusters has been decided (Özdamar, 2004). The students' APS-related orientation scores and the descriptive properties of the clusters are given in Table 1.

Table 1. Cluster Analysis Results of Scores for APS and Descriptive Statistics of the Clusters Formed

		N	Cover.	Cluster Average Square	df	F	P
Score for APS	Low Score Cluster	89	61.64	26064.81	212	378.78	P<.05
	High Score Cluster	125	84.03				

According to Table 1, students with APS scores were divided into two separate groups of 89 and 125 according to their low and high orientation scores. According to the ANOVA results, there is a significant difference between the mean of students with low APS scores ($x= 61.64$) and the mean of students with high APS-related orientation scores ($x= 84.03$) ($p<.05$). According to these results, the students were divided into two different groups in terms of their high and low APS scores, and there was a significant difference between these groups. Among these groups, those with a low APS score were coded as 0 in the logistic regression analysis, and the high groups were coded as 1.

SES from the independent variables of the study: students in lower, middle and High SES

A separate study was conducted in order to determine the SES of the students from the variables used in the research.

In this part of the research, regarding the determination of SES, education level, parental education level, parental employment status and occupation, ownership of the house where they live, having a car, average monthly income, artistic activity performed, computer at home, internet, library, art. the presence of the work, the number of books in the house, the type of books in the house, the frequency of reading, the status of doing sports, the type of sports, the frequency of attending movies, frequency of visiting theaters, concerts and different social activities, museums, exhibitions, etc., frequency of participation in different artistic activities and frequency of going on vacation were used. In other words, it can be stated that social and cultural components are not considered in the determination of the SES. In the context of these variables, cluster analysis was used to determine which SES the students were in.

Hair et al. (2010), as a result of clustering analysis, while observations in the same cluster in geometric terms are close to each other in terms of their characteristics, observations in different clusters will be far from each other. In this context, cluster analysis was used to determine which SES the students were in. After the clustering analysis, the students were divided into 3 groups in the context of SES.

Table 2. Descriptive Characteristics of the Groups of the Students According to Cluster Analysis

SED	N	Income	Number of Books Read in a Year	Library Asset	Study room	Sport	Holiday	Tourist	Theatre
Lower	64	1 537	8	%39	%43	%38	%27	%17	%64
Middle	106	6460	18	%55	%66	%55	%34	%24	%54
Upper	44	7800	38	%85	%82	%76	%75	%61	%86

Groups 1, 2 and 3 were named by the researcher. According to these results, group 1 was named as lower SES, group 2 as middle SES, and group 3 as high SES. These classifications and nomenclature were made in the context of the sample of this study. The groupings were made based on the answers given by the students in the sample in the context of their economic, educational, social and cultural backgrounds (Deniz, etc., 2015). In other words, the students in the sample were asked about the type and number of books they owned, the cultural and social activities they participated in, whether they took a vacation, whether they did postgraduate education, etc. are grouped by variables. In summary, in the context of this research, SES was determined on the basis of students' income and material savings, as well as their consumption (cultural, social, educational, etc. consumption) orientation.

FINDINGS

The logistic regression analysis primarily classified all students in the category of high APS scores in terms of predictive variables, and the percentage of correct classification was 48.4%. This classification percentage was expected to increase when variables were included in the analysis.

Omnibus test for model coefficients obtained because of logistic regression analysis When examined, it is seen that the analysis produces a model for the variables. When the significance values were examined, it was determined that the chi-square values were significant for this model (Chi-Square = 26.705, df: 8; $p < .01$). A significant "p" value indicates the existence of a relationship between the predicted variable and the predictor variables. Accordingly, it can be mentioned that there is a relationship between the dependent variable (high-level and low-level orientations towards APS, which is divided into two categories) and the predictor variables (gender, grade level, SES, and place of residence). The goodness of fit obtained here shows that the model in which the predictive variables (gender, class level, SES and place of residence) were included works better than the baseline model, in which the predictive variables were not included. In order to determine whether this relationship is at an acceptable level as a whole, the Hosmer and Lemeshow Test was applied to the variables.

It is striking that the results of the analysis of Hosmer and Lemeshow tests are not significant for the model obtained (Chi-square= 4,572; $p = .802 > .005$). Since a weak fit in the Hosmer and Lemeshow test is indicated by a significance value lower than .05, the model should receive a significance value greater than .05 (Pallant , 2015). The insignificance of this value indicates that the model has an acceptable fit as a whole, that is, the model-data fit is sufficient. The variance values , which show how much the data with an acceptable fit in the models explain the model, were calculated.

Cox and Snell R² and Nagelkerke R² values represent the estimation of the variance explained by the models in the dependent variable in two different ways. Significance of model chi-square statistic Cox and Snell R² and Nagelkerke R² values close to or above 20% can be expressed as the model being significant (Alpar, 2011). Accordingly, when the Cox and Snell R² values were examined, it was seen that when the predictor variables in

the model were analyzed, students' APS orientation explained 31.7% of the variance in the predicted variable. This is 35.8% for the Nagelkerke R² value.

When the orientation scores of the predicted variable, APS, were classified by the predictor variables (gender, grade level, SES, and place of residence (where they live)); It was seen that the model had a classification success of 74.3%. In other words, the rate of correct classification of the dependent variable of the independent variables in the model is 74.3%. The fact that this value is greater than 50% and is higher than the first step classification rate (initial rate 48.4%) indicates that the classification accuracy of the analysis is higher than the chance criterion. In other words, it shows that the correct classification is made. These results show that the predictors successfully categorize groups with low and high APS-related scores.

Table 3: Coefficient Estimations of the Variables in the Model Produced as a Result of Logistic Regression to Determine the APS Scores

	Variables	B	SE	Wald	sd	P	Exp (B)
Step 1	Residence			10,201	2	,006	
	Residence (District)	-.342	,454	,568	1	,451	,711
	Residence (Province)	1,235	,418	8,716	1	,003	3,438
	Grade			4,711	3	,194	
	Grade1	-.593	,442	1,802	1	,179	,553
	Grade2	-.754	,433	3,031	1	,082	,470
	Grade3	,000	,469	,000	1	,999	1,000
	Gender (Female)	-.635	,365	3,034	1	,082	,530
	SES			9,118	2	,010	
	SES (Lower)	-1,187	,444	7,166	1	,007	,305
	SES(Mid)	-.323	,407	,631	1	,427	,724
	C	1,541	,517	8,892	1	,003	4,669

The regression model was tested with the variables of gender, grade level, SES and type of place of residence, with the students' orientation towards APS being the dependent variable. When the table is examined, it is seen that the contribution of the students' SES and the variables of the place of residence to the model is significant ($p < .05$). According to Wald statistics, the variable that contributes the most to the prediction of the APS orientation is the place of residence. In order to determine the direction and weight of the contributions of the variables that contributed significantly to the model, it was necessary to examine the β values.

One of the variables determined to have a significant contribution to the model is the type of place where the students live. In general, the variable of the type of place where the students live makes a significant contribution to the student's orientation towards APS (Wald = 10,201; $df = 2$; $p < .05$). The high scores of students living in the city center regarding APS are 3.44 times higher than those living in the district; this result is statistically significant ($p < .05$). The orientation of the students living in the village towards APS is 1.41 times higher than those living in the district; this result is not statistically significant ($p > .05$).

One of the variables determined to have a significant contribution to the model is the SES variable in which the students are included. In general, the SES variable makes a significant contribution to students' APS orientation (Wald = 9,118; $df = 2$; $p < .05$). High socio-economic status scores of students in the upper socio-economic status

are 3.28 times higher than those in the lower socio-economic status; this result is statistically significant ($p < .05$). The orientation of students in the upper socio-economic status level towards APS is 1.38 times higher than those in the middle socio-economic status level; this result is not statistically significant ($p > .05$).

One of the variables determined to have no significant contribution to the model is the grade level variable of the students. Grade level variable does not make a significant contribution to students' APS (Wald = 4.711; $df = 2$; $p < .05$). Another variable that was determined to have no significant contribution to the model is the gender variable. Female students' scores on APS are 1.89 times higher than that of male students; this result is not statistically significant (Wald = 3.034; $sd = 1$; $p < .05$).

	Residence	SES	Probability Level
High Likely to Have a High Score for APS	Province	High	Highest Probability

Chart 1. Highest Probability of PCG Undergraduate Students Orientation for APS

With the highest probability, it can be said that PCG Undergraduate Students residing in the province and in the upper socio-economic status level have a high APS level.

CONCLUSION and DISCUSSION

As a result of the study, the gender variable was found to be the variable that did not predict the APS levels of the PCG students. This result is compatible with studies showing that there is no difference between the genders of teachers on their psychological capital levels (Dinç, 2018; Kelekçi & Yılmaz, 2015; Altinkurt, Ertürk & Yılmaz, 2015; Demir, 2019). It is also compatible with the study of Atilla (2019) which shows that there is no difference between the genders of the students on their psychological capital levels. This situation shows that the role of gender in the formation of academic psychological capital levels of PCG students is limited.

Another result of the study was that the grade level was found to be the variable that did not predict the APS levels of the PCG students. If it is kept in parallel with the studies on teachers (Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019), it can be said that the results are compatible. In other words, it can be said that being a teacher or a student for how long does not make sense in the establishment of psychological capital.

In this study, SED and the place where the students live were found to be the variables that predicted the APS levels of the PCG students. These variables are related to students' daily life experiences and life cultures. In other studies, it is seen that the variables related to the lives of teachers and students create significant differences in the level of psychological capital (Kelekçi & Yılmaz, 2015; Altinkurt, Ertürk & Yılmaz, 2015; Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019).

In this study, socio-economic status level is a variable created on how the money earned by individuals is spent (cultural, artistic, social sportive activities, etc.). In summary, in the context of this research, SES was determined because of students' income and material savings, as well as their consumption (cultural, social, educational, etc.).

consumption) orientation. Bourdieu's types of capital include economic capital, symbolic capital and cultural capital (Bourdieu, 1977; 1984). Bourdieu's theory of capital makes an important contribution to the study of social classification and class mobility by explaining how economic, cultural and symbolic capital creates inequalities (DiMaggio, 1982). Bourdieu's theory of capital and practical theory has been used in many studies in the social sciences. For example, Bourdieu's theories have been used in many areas such as social movements, gender inequality, the education system and cultural differences. (Calhoun, Lipuma, & Postone, 1993; Skeggs, 1997; Grenfell, 2008). Bourdieu's conceptual framework, by examining the interaction of social capital, cultural capital and economic capital, revealed that besides emphasizing social capital, which has an important role in social life, psychological capital resources that can help individuals have a better position in society should also be taken into account (Lent, Brown et al. 1994; Lin, Ensel & Vaughn, 1981). Bourdieu (1986;1990) the concept of cultural capital; embodied capital (cognitive dispositions/aesthetic tastes), objectified capital (books, paintings, musical instruments, etc.) and institutionalized capital (diplomas, titles, forms of social approval, etc.). In other words, depending on the components of social and cultural capital, the socialization process of the child, the family structure in which he grew up his family's understanding of education, the social class of the family, etc. it shapes the process that the child experiences in schools (Bourdieu & Passeron, 2015). According to Bourdieu, cultural capital can be measured by considering variables such as the level of formal education of the individual, the size and development of the place where he was born and lived, his participation in cultural activities, and the frequency of participation in these activities. Education and experiences provided by school and home implicitly constitute the two dynamics of cultural capital (Akt: Arun, 2015). As a result of this study; social, cultural, art, sports, holiday, etc. of individuals living in the city center and in the upper socio-economic status level. consumption shows that their cultural capital is strong. In this context, it can be said that individuals with strong cultural capital also have high levels of academic psychological capital. In other words, it has been determined that strong cultural capital is an important predictor of academic psychological capital as well as creating an important opportunity for a successful academic life (Bourdieu, 1977).

As a result, it can be said that individuals' cultural capital structures have a formative effect on academic psychological capital structures. Thus, a study was carried out to understand the structure of academic psychological capital, since living in the city center and being in the upper socio-economic status level indicates strong cultural capital. In summary, the cultural capital that the individual develops through the context has been revealed to be an important variable that predicts academic psychological capital, which means the effort to cope with difficulties and well-being in the individual's inner world.

RECOMMENDATION

In order to increase students' academic psychological capital, schools and teachers should provide support to increase students' self-confidence. To assist students, counselors and other teachers at school can communicate with students on a regular basis and provide resources to help them achieve their academic goals.

Creating a positive learning environment can help increase students' academic psychological capital. Teachers can create a positive learning environment through activities such as encouraging student participation, providing positive feedback, and celebrating success. This can increase students' self-esteem, hope, and self-efficacy.

ETHICAL TEXT

In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author for any violations that may arise regarding the article. Ethics committee approval of the article was obtained by EBYU Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee with its decision dated 30 December 2022 and numbered E-88012460-050.01.04-229915.

Conflict of interest: The author declared no conflict of interest.

Financial Support: There is no financial support from any institution or organization in this study.

Author Contribution Rate: In this study, the contribution rate of the sole author was 100%

REFERENCES

- Alpar, R. (2011). *Çok değişkenli istatistiksel yöntemler*. Detay Yayıncılık.
- Altinkurt, Y., Ertürk, A., & Yılmaz, İ. (2015). The relationship between psychological capital and burnout levels of teachers. *Journal of Teacher Education and Educators*, 4(2), 166-187.
- Arun, Ö. (2015). Alan, sermaye, beğeni: Sınırlar ve imkânlar. *Modus Operandi*, 3(8) 209-219.
- Atila, F. & Dönmez, B. (2022). Psikolojik sermaye algıları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1) 515-538. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1004336>
- Bourdieu, P. (1977). Cultural reproduction and social reproduction. In J. Karabel Ve A. H. Halsey (Eds.) *Power And Ideology in Education* (Pp. 487-511). Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgment of taste*. Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. *Handbook of theory and research for the sociology of education*, 241-258.
- Bourdieu, P. (1990). The logic of practice. Stanford University Press. Calhoun, C., etc.. (1993). Bourdieu: Critical Perspectives. University Of Chicago Press.
- Bourdieu, P. & Passeron, J. C. (2015). *Yeniden üretim*. (A. Sümer, L. Ünsaldı, ve Ö. Akkaya, Çev.) Heretik Yayınları.
- Calhoun, C., Lipuma, E., & Postone, M. (1993). *Bourdieu: Critical perspectives*. University Of Chicago Press.
- Çokluk, Ö. (2010). Lojistik regresyon analizi: Kavram ve uygulama. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3) 1357-1407.
- Deniz, K. Z., Türe, E., Uysal, A., & Akar, T. K. (2015). Sosyo-ekonomik düzey değişkenlerinin kümeleme analizi ile belirlenmesi. *Ilkogretim Online*, 14(1). DOI: 10.17051/io.2015.99837
-

- DiMaggio, P. (1982). Cultural capital and school success: the impact of status culture participation on the grades of U.S. High School Students. *American Sociological Review*, 47(2) 189-201.
- Dinç, A. (2018). *Beden eğitimi öğretmenleri mesleki sosyalleşme ve psikolojik sermaye düzeyleri*, (Doktora Tezi) Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. ve Hyun, H. (2015). *How to design and evaluate research in education*. McGraw Hill
- Grenfell, M. (2008). *Pierre Bourdieu: Key concepts*. Acumen.
- Hair Jr, J. F., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *A global perspective*. Kennesaw: Kennesaw State University.
- Kelekçi, H. & Yılmaz, K. (2015). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayeleri ile yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3). <https://doi.org/10.17860/efd.96988>
- Lent, R. W., Brown, S. D., & Hackett, G. (1994). Toward a unifying social cognitive theory of career and academic interest, choice, and performance. *Journal Of Vocational Behavior*, 45(1) 79-122.
- Liu, L., Wei, W., & Wang, Z. (2013). Gender differences in psychological capital of college students: a longitudinal study. *Studies in Higher Education*, 38(2) 263-275. DOI:10.12677/AP.2019.99202
- Lin, N., Ensel, W. & Vaughn, J. (1981) Social resources and strength of ties: Structural factors in occupational status attainment. *American Sociological Review*, 46, 393-405. doi:10.2307/2095260
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3) 541-572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., Youssef, C. M. (2004). Human, social, and now positive psychological capital management: investing in people for competitive advantage. *Organizational Dynamics*, 33(2), 143-160. <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2004.01.003>
- Luthans, F. & Youssef, C. M. (2007). Emerging positive organizational behavior. *Journal Of Management*, 33(3) 321-349. <https://doi.org/10.1177/0149206307300814>
- Özdamar, K. (2013). *Paket programları ile istatistiksel veri analizi (9)*. Eskişehir: Nisan Kitabevi.
- Özen, N. ve Türe, E. (2022). *PDR lisans öğrencilerinin akademik psikolojik sermaye ölçeğinin kurulumu* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). EBYÜ.
- Pallant, J. (2015). *SPSS Survival manual*. Berkshire: Open University Press,
- Skeggs, B. (1997). *Formations of class and gender: Becoming respectable*. Sage.
- Tösten, R., Arslantaş, H. İ., & Şahin, G. (2017). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerinin tükenmişliğe etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 726-744. <http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.28>
- Yalçın, S. (2019). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 13-26. <https://doi.org/10.18037/ausbd.550238>

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN AKADEMİK PSİKOLOJİK SERMAYENİ YORDAYAN DEĞİŞKENLER

Öz

Psikolojik sermaye, toplum yaşamında bireylerin içsel dünyalarında geliştirdikleri hayatta kalma stratejileri ve argümanları olarak nitelendirilebilir. Alan yazın incelendiğinde psikolojik sermaye, endüstriyel psikoloji alanında yapılan araştırmalara konu olurken, eğitsel psikoloji alanında ve akademik başarı hakkında yapılan çalışmalarda oldukça az yer almıştır. Psikolojik sermaye, bireyin ekonomik ve sosyal birikintilerini, içinde yaşadığı topluma katabilme becerileri ile doğru orantılıdır. Akademik psikolojik sermaye ise bireyin psikolojik sermayesinin akademik hayatındaki becerilerine yansıma durumudur. Bir diğer ifadeyle, öğrencinin ödev yapma, ders çalışma, dersi dinleme ve/veya akademik hedeflere ulaşma çabaları sırasında meydana gelen risk ya da sorunlara karşı sergilediği tutum ve becerilerdir. Akademik psikolojik sermaye kavramı bireyin içsel dünyası ile ilgili olduğu gibi dışsal dünyasıyla da etkileşim halindedir. Bu araştırma kapsamında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğrencilerinin Akademik Psikolojik Sermaye düzeylerini yordayan değişkenleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle yapılan bu araştırma ilişkisel araştırma deseni türlerinden yordayıcı araştırma deseni üzerinden kurgulanmıştır. Çalışma 2021-2022 eğitim-öğretim döneminde eğitim gören 214 PDR lisans öğrencileri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışmada Özen ve Türe (2022) tarafından geliştirilen Akademik Psikolojik Sermaye ölçeği kullanılmıştır. Bu çalışmada iki tür kümeleme analizi, bir de lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda il merkezinde yaşayan ve üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alan PDR Lisans Öğrencilerinin yüksek APS'ye düzeyine sahip oldukları belirlenmiştir. Bireyin içinde bulunduğu bağlam yoluyla geliştirdiği kültürel sermayesi; bireyin içsel dünyasında zorluklarla başa çıkma ve iyi oluş çabası anlamına gelen akademik psikolojik sermayesini yordayan önemli bir değişken olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç kültürel sermayenin, bireylerin içsel dünyasında zorluklarla başa çıkma ve iyi oluş çabası anlamına gelen akademik psikolojik sermayesinin oluşmasında önemli katkısı olduğu şeklinde yorumlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Akademik psikolojik sermaye, kültürel sermaye, PDR lisans öğrencisi.

GİRİŞ

Psikolojik sermaye, toplum yaşamında bireylerin içsel dünyalarında geliştirdikleri hayatta kalma stratejileri ve argümanları olarak nitelendirilebilir. Bu geliştirilen stratejiler ve argümanlar bireyin toplum içerisindeki davranışlarını belirlediği söylenebilir. Psikolojik sermaye, bireyin ekonomik ve sosyal birikintilerini, içinde yaşadığı topluma katabilme becerileri ile doğru orantılıdır.

Psikolojik sermayenin temel bileşenleri dayanıklılık, öz yeterlilik, umut ve iyimserliktir (Luthans ve Yousef, 2004). Bu bileşenler, pozitif psikolojik sermayenin yapısını yönetilebilir, ölçülebilir ve geliştirilebilir olmasını sağlamaktadır (Luthans, Avolio, Avey ve Norman, 2007). Bu dört bileşen, bireyin hedeflerini takip ederken ve gerçekleştirirken içsel motivasyon korunmasına yardımcı olmaktadır (Luthans ve Youssef-Morgan, 2007).

Alan yazın incelendiğinde psikolojik sermaye, endüstriyel psikoloji alanında yapılan araştırmalara konu olurken, eğitsel psikoloji alanında ve akademik başarı hakkında yapılan çalışmalarda oldukça az yer almıştır. Mevcut olan araştırmalar ise öğretmenler ve okullardaki yöneticilerin çalışma bağlamlarıyla ilgili değişkenleri ele almıştır. Bu çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlerin cinsiyet, eğitim, kıdem ve yaş medeni durum değişkenlerinin Psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde farklılık yaratıp yaratmadığı incelenmiştir. Bu çalışmalar incelendiğinde, öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde bağımsız değişkenlerin farklı anlamlılık değerleri gösterdiği görülmektedir. Dinç (2018), Kelekçi ve Yılmaz (2015) Altınkurt, Ertürk ve Yılmaz (2015) Demir (2019) yaptıkları çalışmalarda öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde cinsiyet anlamlı farklılık göstermemektedir. Fakat Yalçın (2019) yaptığı çalışmada ise öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde cinsiyet anlamlı farklılık göstermektedir. Bazı çalışmalarda öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde eğitim düzeyi (Tönsten, 2015; Yalçın, 2019; Demir, 2019) anlamlı fark gösterirken; bazı çalışmalarda ise (Dinç, 2018) anlamlı fark göstermemektedir. Diğer bir taraftan bazı çalışmalarda öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde öğretmenlerin kıdemi (Tönsten, 2015) anlamlı fark gösterirken; bazı çalışmalarda ise (Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019) anlamlı fark göstermediği görülmektedir. Ayrıca, Tönsten (2015) yaptığı çalışmada öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde öğretmenlerin medeni durumu anlamlı fark gösterirken; Demir (2019) yaptığı çalışmada anlamlı fark göstermediği belirlenmiştir. Özetle öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeyleri üzerine yapılan çalışmalarda bağımsız değişkenlerin farklı anlamlılık değerleri göstermesi; bir tartışma alanının varlığını göstermektedir.

Atilla (2019) ise öğrencilerin psikolojik sermayeleri üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu bağlamda cinsiyet ve aile ile yaşama değişkenlerine göre öğrencilerin psikolojik sermayeleri üzerinde anlamlı farklılık göstermezken; fakülte, diploma düzeyi ve aile gelir düzeyi değişkenleri öğrencilerin psikolojik sermayeleri üzerinde anlamlı farklılık gösterdiğini belirlemiştir. Öğrencilerin psikolojik sermayeleri üzerine yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde, bu çalışmanın bağımsız değişkenleri olarak; cinsiyet, sosyo- ekonomik düzey (SED), sınıf düzeyi, öğrencinin yaşadığı bölge değişkenleri seçilmiştir. Çünkü yaş, medeni durum, kıdem, eğitim düzeyi vb. değişkenlerin bu çalışmanın örnekleme uygun olmayacağı düşünülmüştür.

Yapılan bu çalışmada psikolojik sermayeye akademik olarak odaklanılmıştır. Bireyin bütün sermaye çeşitleriyle etkileşim halinde içerisinde olan psikolojik sermayenin öğrencilerin akademik hayatlarına olan etkisi araştırılmış ve bu araştırma sonucunda Akademik Psikolojik Sermaye kavramı ortaya çıkmıştır.

Akademik psikolojik sermaye; bireyin psikolojik sermayesinin akademik hayatındaki becerilerine yansımaya durumudur. Bir diğer ifadeyle, öğrencinin ödev yapma, ders çalışma, dersi dinleme ve/veya akademik hedeflere ulaşma çabaları sırasında meydana gelen risk ya da sorunlara karşı sergilediği tutum ve becerilerdir. Akademik psikolojik sermaye kavramı bireyin içsel dünyası ile ilgili olduğu gibi dışsal dünyasıyla da etkileşim halindedir. Bireyin yaşantıları ve yaşantılarının geçtiği çevre de APS yapılanmasında önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada bireyin APS yapıları ile bağlantılı olan değişkenler incelenmiştir.

Psikolojik sermayede olduğu gibi APS de bireyler tarafından geliştirilebilir, düzeyi artırılabilir. PDR öğrencilerinin önce lisans eğitimi boyunca sonra da mesleki hayatlarında APS'lerinin yüksek olması; yaşam ve mesleki kalitelerinin de yüksek olması anlamına gelecektir. Bu çalışmanın amacı PDR öğrencilerinin akademik psikolojik sermayelerini yordayan değişkenleri belirlemektir. Bu bağlamda, araştırmanın temel problemi; PDR lisans öğrencilerinin Akademik Psikolojik Sermaye Ölçeğini yordayan değişkenlerin neler olduğudur.

YÖNTEM

Amerikan işlevselci psikologlarının yaklaşımına göre bireyler davranışsal düzlemde gözlenebilir ve ölçülebilir öznelardir. Bu bağlamda farklı sosyal bilim alanlarında, bireylerin davranışları pozitivist yaklaşımlar ile incelenmiştir. Pozitivist geleneğe göre insan davranışları ölçülüp, gözlenebilmektedir. Bu nedenle çalışmamın yöntemsel teorisi pozitivist yaklaşıma uygun olarak nicel araştırma paradigması üzerine kurulmuştur.

Bu araştırma kapsamında Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik öğrencilerinin Akademik Psikolojik Sermaye düzeylerini yordayan değişkenlerin amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle yapılan bu araştırma ilişkisel araştırma deseni türlerinden yordayıcı araştırma deseni üzerinden kurgulanmıştır (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2015).

Araştırmada Kullanılan Çalışma Grubu

APS ölçeğinin faktör analizi yapıldıktan sonra ölçek 2021-2022 eğitim-öğretim dönemlerinde Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde eğitim gören 214 PDR lisans öğrencilerine uygulanmıştır. Çalışma grubunda 158 kadın 56 erkek öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 62'si 1., 60'ı 2., 42'si 3., 50'si 4. sınıfta eğitim görmektedir. Yine bu öğrencilerin 26'sı köyde, 143'ü ilçede, 45'i ise ilde yaşamaktadır.

PDR lisans öğrencilerinin 64'ü alt SED, 106'sı orta SED, 44'ü ise üst SED'te yer aldıkları belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan lisans öğrencilerinin SED'lerini belirleme süreci araştırmada kullanılan kümele analizleri bölümünde açıklanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada (Özen & Türe, 2022) tarafından geliştirilen Akademik Psikolojik Sermaye ölçeği kullanılmıştır. Geliştirilen ölçek çalışmasında soru havuzundaki 51 sorunun açıklayıcı faktör analizi yapıp soru sayısı 20'ye düşürülmüştür. Maddelerin faktör yük değerlerinin .487 ile .756 arasında ve madde-toplam korelasyonları ise .464 ve .747 arasında değiştiğini belirtmişlerdir. Dört faktör altında maddelerin açıkladığı varyans'ın % 62.575 olduğu bulunmuştur. Bu 20 soru ise öz-yeterlilik, umut, iyimserlik ve dayanıklılık olmak üzere 4 alt boyut oluşturmaktadır.

Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonucunda ise Ki-kare ve serbestlik derecesi değerlerinin $\chi^2 = 381.944$, (sd= 166, $p < .01$) olduğu ve $\chi^2/sd = 2.30$ oranı elde edilmiştir. Bu çalışmadaki RMSEA değerinin .078 ve SRMR değerinin 0.055 olması bu model için uyum göstergesi olarak kabul edilmiştir. Ayrıca, DFA sonucunda CFI= 0.922 ve NFI= .912 ve TFI= 0.910 değerleri bulunmuştur. Bu bağlamda, APS ölçeğinin dört boyutlu yapısının doğrulayıcı faktör analizinden elde edilen uyum istatistiklerine göre doğrulandığı gösterilmiştir. Diğer bir ifade ile DFA sonucunda uyum değerlerinin ölçeğin yapısının başka bir örnekleme doğrulandığı bulunmuştur.

Bireylerin kendileri ve aileleri hakkında bilgi sağlamak ve akademik psikolojik sermayenin yordayıcılarını belirlemek amacıyla 42 soruluk kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Bilgi formundan çalışmanın bağımsız değişkenlerine ilişkin veri toplanmıştır. Bilgi formundan, cinsiyet, öğrencilerin yaşadıkları yer ve sınıf düzeyi değişkenlerine ilişkin bilgiler doğrudan alınmıştır. Çalışmanın SED değişkeni ise Bilgi formundan elde edilen verilere kümeleme analizi uygulanarak elde edilmiştir.

Verilerin Toplanması

APS ölçeği ve kişisel bilgi formu Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ana Bilim Dalında eğitim gören toplam 214 lisans öğrencisine, online platform üzerinden uygulanmıştır. Bu formu doldurma süresi ise 4-6 dakikadır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada iki tür kümeleme analizi, bir de lojistik regresyon analizi kullanılmıştır. Kümeleme analizleri çalışmanın bağımlı ve bağımsız değişkenlerden birini belirlemek için yapılmıştır. Bu nedenle kümeleme analizi sonuçları yöntem bölümünde raporlanmıştır.

Kümeleme analizlerinin ilki çalışmanın bağımlı değişkenini belirlemek için yapılmıştır. Diğer bir ifade ile ilk yapılan kümeleme analizi, APS düzeyi yüksek ve düşük olan öğrenceleri ve gruplarını belirleyebilmek için kullanılmıştır.

Bu analiz sonucunda APS'si yüksek olanlara 1 düşük olanlara 0 verilerek lojistik regresyona bağımlı olan değişkenler belirlenmiştir.

İkinci kümeleme analizi ise çalışmanın bağımsız değişkenlerinden biri olan öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerini belirleyebilmek için yapılmıştır. Bu analiz sonucunda öğrencilerin alt SED, orta SED, ve üst SED olmak üzere hangi SED'te yer aldıkları belirlenmiştir.

Çalışmanın temel problemini olan APS'yi yordayan değişkenleri belirleyebilmek için lojistik regresyon kullanılmıştır. Lojistik regresyon analizinin temel odağı, bireylerin hangi grubun üyesi olduğunu kestirmede bir regresyon denklemi oluşturmaktır (Çokluk, 2010). Bu çalışmada, cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşanan yer değişkenlerinin, APS düzeyi yüksek ve düşük olan PDR lisans öğrencilerinin oluşturduğu grupları yordama düzeylerini belirlemeye yönelik lojistik regresyon analizi yapılmıştır. Diğer bir ifade ile, bağımlı değişken olan öğrencilerin yüksek ve düşük APS düzeyleri ile kategorik bağımsız değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer) arasındaki yordayıcılık düzeylerini belirleyebilmek ve bu verilerin modele olan katkısını ortaya koyabilmek amacıyla Lojistik Regresyon Analizi gerçekleştirilmiştir. Kategorik bağımsız değişkenler olarak öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer değişkenleri seçilmiştir. Araştırmada bağımlı değişkeni etkileyen bağımsız değişkenlerin modele olan katkısı belirlenmek istendiği için Lojistik Regresyon analizlerinden "Olabilirlik Oranı" ile "Enter Yöntemi" tercih edilmiştir. Enter yönteminin özellikle yararlı olmasının nedeni, az sayıda parametre için güvenilir sonuçlar vermesidir (Çokluk, 2010).

Çalışmanın daha anlaşılır olması için bu bölümde bağımlı değişkenin (Alt ve Üst APS düzeyine ilişkin gruplar) ve bir bağımsız değişkenin (alt, orta ve üst SED) kümeleme analizi ile belirleme süreci açıklanmıştır.

Çalışmanın Bağımlı Değişkeni: Alt ve Üst APS Puanlarına Sahip Olan Öğrenciler

Lojistik regresyon analizinin bağımlı değişkenini belirleyebilmek için kümeleme analizi yapılmıştır. Araştırmada kullanılan lojistik regresyon analizinin bağımlı değişkenini belirleyebilmek için öğrenciler APS'ye ilişkin yönelim puanları yüksek ve düşük olanlar olmak üzere iki ayrı kümeye ayrılmışlardır. Bu bağlamda öğrencileri iki ayrı kümeye ayırabilmek için kümeleme analizi yapılmıştır.

Kullanım amaçlarına göre çeşitli kümeleme analizi teknikleri geliştirilmiştir. Lojistik regresyon analizinde bağımlı değişken olan APS'ye ilişkin puanları yüksek ve düşük olan öğrenci gruplarını belirleyebilmek için hiyerarşik olmayan kümeleme yöntemi kullanılmıştır. Başka bir deyişle, araştırmacının küme sayısı hakkında önceden bilgi sahibi olduğu veya küme sayısına karar verildiği durumlarda kullanılması önerilmektedir (Özdamar, 2004).

Öğrencilerin APS ilişkin yönelim puanları için gerçekleştirilen kümeleme analizi sonuçları ve oluşan kümelerin betimsel özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. APS'ye İlişkin Yönelim Puanlarına Ait Kümeleme Analizi Sonuçları ve Oluşan Kümelere Ait Betimsel İstatistikler

		N	Ort.	Küme Ortalama Kare	df	F	P
APS'ye İlişkin Puan	Düşük Puana Sahip Küme	89	61,64	26064,81	212	378,78	P<.05
	Yüksek Puana Sahip Küme	125	84,03				

Tablo 1'e göre APS'e ilişkin yönelime sahip öğrenciler, düşük ve yüksek yönelim puanına sahip olmalarına göre 89 ve 125 kişilik iki ayrı gruba ayrılmıştır. ANOVA sonuçlarına göre düşük APS'e ilişkin puanına sahip öğrencilerin ortalaması ($x=61,64$) ile yüksek APS'e ilişkin yönelim puanına sahip öğrencilerin ortalaması ($x=84,03$) arasında anlamlı fark vardır ($p<.05$). Bu sonuçlara göre öğrenciler yüksek ve düşük APS'e ilişkin, puanları açısından iki ayrı gruba ayrılmıştır ve bu gruplar arasında anlamlı fark vardır. Bu gruplardan düşük APS'ye ilişkin puana sahip olanlar lojistik regresyon analizinde 0 olarak kodlanmış, yüksek olan gruplar ise 1 olarak kodlanmıştır.

Çalışmanın Bağımsız Değişkenlerinden SED: Alt, Orta ve Üst SED'te Bulunan Öğrenciler

Araştırmada kullanılan değişkenlerden öğrencilerin içinde yer aldıkları SED'i belirleyebilmek için ayrı bir çalışma yapılmıştır.

Araştırmanın bu kısmında SED'in belirlenmesine ilişkin, eğitim düzeyi, anne baba eğitim düzeyi, anne baba çalışma durumu ve mesleği, oturlan evin mülkiyeti, araba sahibi olma durumu, ortalama aylık gelir, icra edilen sanatsal faaliyet, evde bilgisayar, internet, kütüphane, sanat eseri bulunma durumu, evde bulunan kitap sayısı, evde bulunan kitapların türü, kitap okuma sıklığı, spor yapma durumu, yapılan spor türü, sinemaya, tiyatroya, konserlere ve farklı sosyal etkinliklere katılma sıklığı, müzeleri, sergileri vb. ziyaret etme sıklığı, farklı sanatsal etkinliklere katılım sıklığı ve tatile çıkma sıklığı değişkenleri kullanılmıştır. Diğer bir ifade ile SED'in belirlenmesi sürecinde sosyal ve kültürel bileşenlerin dikkate alınmadığı ifade edilebilir. Bu değişkenler bağlamında öğrencilerin hangi SED'te yer aldığını belirleyebilmek için kümeleme analizi kullanılmıştır.

Hair ve diğerleri (2010)'ne göre kümeleme analizi sonucunda, geometrik anlamda aynı küme içinde yer alan gözlemler özellikleri bakımından birbirine yakın iken, farklı kümelerde yer alan gözlemler birbirinden uzakta olacaktır. Bu bağlamda öğrencilerin hangi SED'te yer aldığını belirleyebilmek için kümeleme analizi kullanılmıştır. Yapılan kümeleme analizi sonrasında öğrenciler SED bağlamında 3 gruba ayrılmıştır.

Tablo 2: Kümeleme Analizine Göre Öğrencilerin Yer Aldıkları Gruplara İlişkin Betimsel Özellikler

SED	N	Gelir	Okunan Kitap Sayısı	Kitaplık Varlığı	Çalışma odası	Spor	Tatil	Turist	Tiyatro
Alt	64	1 537	8	%39	%43	%38	%27	%17	%64
Orta	106	6460	18	%55	%66	%55	%34	%24	%54
Üst	44	7800	38	%85	%82	%76	%75	%61	%86

1, 2 ve 3 nolu gruplar araştırmacı tarafından isimlendirilmiştir. Bu sonuçlara göre 1 nolu grup alt SED, 2 nolu grup orta SED ve 3 nolu grupta üst SED olarak isimlendirilmiştir. Bu sınıflandırmalar ve isimlendirmeler bu araştırmanın örnekleme bağlamında yapılmıştır. Gruplamalar örneklemede yer alan öğrencilerin ekonomik, eğitim, sosyal ve

kültürel arka planları bağlamında verdikleri yanıtlar üzerinden yapılmıştır. Diğer bir ifade ile örnekleme yer alan öğrenciler sahip oldukları kitap türü ve sayısı, katıldıkları kültürel ve sosyal etkinlikler, tatil yapma yapmamaları, lisansüstü eğitim yapma yapmamaları vb. değişkenler üzerinden gruplandırılmışlardır. Özetle bu araştırmanın bağlamında SED, öğrencilerin kazançları ve edindikleri maddi birikimlerin yanı sıra tüketimlerini gerçekleştirme (kültürel, sosyal, eğitim vb. tüketim) yönelimi üzerinden belirlenmiştir.

BULGULAR

Lojistik regresyon analizinin öncelikle yordayıcı değişkenler açısından tüm öğrencileri yüksek APS puanları kategorisinde sınıflandırdığı ve bu haliyle doğru sınıflandırma yüzdesinin %48,4 olduğu bulunmuştur. Bu sınıflandırma yüzdesinin değişkenler analize dahil edildiğinde artması beklenmiştir.

Lojistik regresyon analizi sonucunda elde edilen model katsayılarına ilişkin omnibus testi incelendiğinde analizin değişkenler için bir model ürettiği görülmektedir. Anlamlılık değerleri incelendiğinde ki-kare değerlerinin bu model için anlamlı olduğu belirlenmiştir (Ki-Kare= 26,705, sd: 8; $p < .01$). “p” değerinin anlamlı olması yordanan değişken ile yordayıcı değişkenler arasında ilişkinin varlığını göstermektedir. Buna göre bağımlı değişken (iki kategoriye ayrılan APS’e ilişkin yüksek ve düşük düzeyli yönelimler) ile yordayıcı değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer) arasında bir ilişkinin varlığından bahsedilebilir. Burada elde edilen uyum iyiliği yordayıcı değişkenlerin (cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer) girdiği modelin, yordayıcı değişkenlerin girmediği başlangıç modelinden daha iyi çalıştığını göstermektedir. Bu ilişkinin bir bütün olarak kabul edilebilir bir düzeyde olup olmadığının belirlenmesi için ise değişkenlere Hosmer ve Lemeshow Testi uygulanmıştır.

Hosmer ve Lemeshow testlerinin analizi sonuçlarının elde edilen model için anlamlı olmadığı (Ki-kare=4,572; $p = .802 > .005$) göze çarpmaktadır. Hosmer ve Lemeshow testinde zayıf bir uyum .05’ten daha düşük bir anlamlılık değeri tarafından işaret edildiği için, modeli .05’ten daha büyük bir anlamlılık değeri almalıdır (Pallant, 2015). Bu değer anlamlı olmaması, modelin bir bütün olarak kabul edilebilir uyuma sahip olduğunu, yani model-veri uyumunun yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Modellerde kabul edilebilir bir uyuma sahip olan verilerin modeli ne kadar açıkladığını gösteren varyans değerleri hesaplanmıştır. Modeller tarafından bağımlı değişkende açıklanan varyansın iki farklı yoldan kestirilmesini Cox ve Snell R² ve Nagelkerke R² değerleri temsil eder. Model ki-kare istatistiğinin anlamlı olması Cox ve Snell R² ile Nagelkerke R² değerlerinin %20’ye yakın olması veya üzerinde olması modelin anlamlı olduğu şeklinde ifade edilebilir (Alpar, 2011). Bu duruma göre Cox ve Snell R² değeri incelendiğinde, modelde yordayıcı değişkenler analize girdiğinde, öğrencilerin APS’e ilişkin yönelimi yordanan değişkendeki varyansın %31,7’ünü açıkladığı görülmüştür. Bu durum Nagelkerke R² değeri için ise %35,8’dur.

Yordanan değişken olan APS’e ilişkin yönelim puanları, yordayıcı değişkenler (cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer) tarafından sınıflandırıldığında; modelin %74,3 sınıflama başarısına sahip olduğu görülmüştür. Başka bir ifade ile modelde yer alan bağımsız değişkenlerin, bağımlı değişkeni doğru sınıflandırma oranı %74,3’tür. Bu değer %50’den büyük olması ve ilk adım sınıflandırma oranından yüksek olması (ilk oran %48,4) analiz

sınıflandırma doğruluğunun şans kriterinden daha yüksek olduğunu göstermektedir. Diğer bir ifade ile doğru sınıflandırma yapıldığını göstermektedir. Bu sonuçlar yordayıcıların düşük ve yüksek APS'e ilişkin puanlarına sahip grupları başarılı bir şekilde sınıflandırdığını göstermektedir.

Tablo 3: APS Puanlarının Belirlenmesi Amacıyla yapılan Lojistik Regresyon Sonucu Üretilen Modelde Yer Alan Değişkenlerin Katsayı Tahminleri

Adım	Değişkenler	B	S.E.	Wald	Sd	P	Exp(B)
Adım 1	Yaşadığınız Yer			10,201	2	,006	
	Yaşadığınız Yer (ilçe)	-,342	,454	,568	1	,451	,711
	Yaşadığınız Yer (il)	1,235	,418	8,716	1	,003	3,438
	Sınıfınız			4,711	3	,194	
	Sınıfınız 1	-,593	,442	1,802	1	,179	,553
	Sınıfınız 2	-,754	,433	3,031	1	,082	,470
	Sınıfınız 3	,000	,469	,000	1	,999	1,000
	Cinsiyet (Kadın)	-,635	,365	3,034	1	,082	,530
	SED			9,118	2	,010	
	SED (Alt)	-1,187	,444	7,166	1	,007	,305
	SED(Orta)	-,323	,407	,631	1	,427	,724
	Sabit		1,541	,517	8,892	1	,003

Öğrencilerin APS'e ilişkin yönelimleri bağımlı değişken olmak üzere cinsiyet, sınıf düzeyi, SED ve yaşadığı yer türü değişkenleri ile regresyon modeli denenmiştir. Çizelge incelendiğinde öğrencilerin SED'i ve yaşadıkları yer değişkenlerinin modele katkılarının anlamlı olduğu görülmektedir ($p < .05$). Wald istatistiklerine göre APS'e ilişkin yönelimin yordanmasına en fazla katkı yapan değişken yaşanılan yerdir. Modele anlamlı katkı sağlayan değişkenlerin katkılarının yönü ve ağırlığının belirlenmesi için ise β değerlerinin incelenmesine gerek duyulmuştur.

Modele anlamlı katkısı olduğu belirlenen değişkenlerden biri öğrencilerin yaşadığı yerin türüdür. Genel anlamda öğrencilerin yaşadıkları yerin türü değişkeni öğrencilerin APS'e ilişkin yönelimi üzerinde anlamlı katkı yapmaktadır (Wald =10,201; sd=2; $p < .05$). İl merkezinde yaşayan öğrencilerin APS'e ilişkin puanlarının yüksek olması, ilçede yaşayanlara göre 3,44 kat daha fazla olup; bu sonuç istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < .05$). Köyde yaşayan öğrencilerin APS'e ilişkin yönelimi ilçede yaşayanlara göre 1.41kat daha fazla olup; bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > .05$).

Modele anlamlı katkısı olduğu belirlenen değişkenlerden biri öğrencilerin içinde yer aldıkları SED değişkenidir. Genel anlamda SED değişkeni öğrencilerin APS'e ilişkin yönelimi üzerinde anlamlı katkı yapmaktadır (Wald =9,118; sd=2; $p < .05$). Üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alan öğrencilerin APS'e ilişkin puanlarının yüksek olması, alt sosyo-ekonomik düzeyde yer alanlara göre 3,28 kat daha fazla olup; bu sonuç istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < .05$). Üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alan öğrencilerin APS'e ilişkin yönelimi, orta sosyo-ekonomik düzeyde yer alanlara göre 1,38 kat daha fazla olup; bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > .05$).

Modele anlamlı katkısı olmadığı belirlenen değişkenlerden biri öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenidir. Sınıf düzeyi değişkeni öğrencilerin APS üzerinde anlamlı katkı yapmamaktadır (Wald =4,711; sd=2; $p < .05$). Modele anlamlı katkısı olmadığı belirlenen değişkenlerden bir diğeri ise cinsiyet değişkenidir. Kadın öğrencilerin APS'e ilişkin

puanın yüksek olması, erkek öğrencilere göre 1,89 kat daha fazla olup; bu sonuç istatistiksel olarak anlamlı değildir (Wald = 3,034; sd=1; p<.05).

	Yaşanılan Yer	SED	Olasılık Düzeyi
Yüksek Olasılıkla APS'ye ilişkin Yüksek Puana Sahip Olma	İl	Üst	En Yüksek Olasılık

Çizelge 1: PDR Lisans Öğrencilerinin En Yüksek Olasılıkla APS'ye İlişkin Yönelime Sahip Olma Durumları

En yüksek olasılıkla, il merkezinde yaşayan ve üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alan PDR Lisans Öğrencilerinin yüksek APS'ye düzeyine sahip oldukları söylenebilir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmanın sonucunda cinsiyet değişkeni PDR öğrencilerinin APS düzeylerini yordamayan değişken olarak bulunmuştur. Bu sonuç öğretmenlerin cinsiyetlerinin psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde fark olmadığını gösteren çalışmalar (Dinç, 2018; Kelekçi ve Yılmaz, 2015; Altinkurt, Ertürk ve Yılmaz, 2015; Demir, 2019) ile uyumludur. Ayrıca Atilla (2019)'nın yaptığı öğrencilerin cinsiyetlerinin psikolojik sermaye düzeyleri üzerinde fark olmadığını gösteren çalışmayla da uyumludur. Bu durum PDR öğrencilerin akademik psikolojik sermaye düzeylerinin oluşumunda cinsiyet'in rolünün sınırlı olduğunu göstermektedir.

Çalışmanın bir diğer sonucunda ise sınıf düzeyinin PDR öğrencilerinin APS düzeylerini yordamayan değişken olarak bulunmuştur. Öğretmenler üzerinde kıdem değişkeni üzerinden yapılan çalışmalar (Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019) ile paralel tutulursa sonuçlar uyumlu olduğu söylenebilir. Diğer bir ifade ile ne kadar süre ile öğretmen ya da öğrenci olmanın psikolojik sermayenin kurulumda anlamı olmadığı söylenebilir.

Bu çalışmada SED ve öğrencilerin yaşadığı yer değişkenleri PDR öğrencilerinin APS düzeylerini yordayan değişkenler olarak bulunmuştur. Bu değişkenler öğrencilerin gündelik hayat deneyimlerine ve yaşam kültürlerine ilişkin değişkenlerdir. Yapılan diğer çalışmalarda da öğretmen ve öğrencilerin yaşantılarına ilişkin değişkenler psikolojik sermaye düzeyinde anlamlı farklılıklar yarattığı görülmektedir (Kelekçi ve Yılmaz, 2015; Altinkurt, Ertürk ve Yılmaz, 2015; Dinç, 2018; Demir, 2019; Yalçın, 2019).

Bu çalışmada sosyo-ekonomik düzey bireylerin kazanılan paranın nasıl harcandığı (kültürel, sanatsal sosyal sportif etkinlikler vb.) üzerinden oluşturulan bir değişkendir. Özetle bu araştırmanın bağlamında SED, öğrencilerin kazançları ve edindikleri maddi birikimlerin yanı sıra tüketimlerini gerçekleştirme (kültürel, sosyal, eğitim vb. tüketim) yönelimi üzerinden belirlenmiştir. Bourdieu (1986) kültürel sermaye kavramını; bedenselleşmiş sermaye (bilişsel yetkinlikler/ estetik zevkler), nesnelleştirilmiş sermaye (kitaplar, tablolar, müzik enstrümanları vb.) ve kurumsallaştırılmış sermaye (diploma, unvanlar, sosyal onaylama biçimleri vb.) üzerinden anlatmıştır. Diğer bir ifade ile sosyal ve kültürel sermayenin bileşenlerine bağlı olarak çocuğun sosyalleşme süreci, büyüdüğü aile yapısı ve ailesinin eğitim anlayışı, ailenin içinde olduğu toplumsal sınıf vb. çocuğun okullarda yaşadıkları süreci şekillendirmektedir (Bourdieu ve Passeron, 2015). Bourdieu'ye göre kültürel sermaye, bireyin resmi eğitim düzeyi, doğduğu ve yaşadığı yerin büyüklüğü ve gelişmişliği, kültürel etkinliklere katılması, bu faaliyetlere katılım

sıklığı gibi değişkenler dikkate alınarak ölçülebilir. Okul ve ev tarafından sağlanan eğitim ve yaşantılar, örtük olarak kültürel sermayenin iki dinamiğini oluşturur (Akt: Arun, 2015). Bu çalışmanın bir sonucu olarak; il merkezinde yaşayan ve üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alan bireylerin sosyal, kültürel, sanat, spor, tatil vb. tüketimleri gerçekleştirilmesi kültürel sermayelerinin güçlü olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda kültürel sermayesi güçlü olan bireylerin, akademik psikolojik sermaye düzeylerinin de yüksek olduğu denilebilir. Diğer bir ifade ile güçlü kültürel sermaye, başarılı bir akademik hayat için önemli bir fırsat yaratmanın (Bourdieu, 2006) yanında akademik psikolojik sermaye için önemli yordayıcı olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, bireylerin kültürel sermaye yapılarının, akademik psikolojik sermaye yapıları üzerinde biçimlendirici bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Böylece, il merkezinde yaşayan ve üst sosyo-ekonomik düzeyde yer alanın güçlü kültürel sermayeyi işaret etmesi üzerinden akademik psikolojik sermayenin yapısının anlaşılmasına yönelik bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Özetle, bireyin içinde bulunduğu bağlam yoluyla geliştirdiği kültürel sermayesi; bireyin içsel dünyasında zorluklarla başa çıkma ve iyi oluş çabası anlamına gelen akademik psikolojik sermayesini yordayan önemli bir değişken olduğu ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

Öğrencilerin akademik psikolojik sermayelerinin artırılması için okulların ve öğretmenlerin öğrencilerin özgüvenlerini artırmaya yönelik destek sağlamaları gerekmektedir. Öğrencilere yardımcı olmak için okuldaki danışmanlar ve diğer öğretmenler öğrencilerle düzenli olarak iletişim kurabilir ve onların akademik hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olacak kaynaklar sağlayabilirler.

Olumlu bir öğrenme ortamı yaratmak, öğrencilerin akademik psikolojik sermayelerinin artmasına yardımcı olabilir. Öğretmenler öğrenci katılımını teşvik etme, olumlu geri bildirim verme, başarıyı kutlama gibi etkinliklerle olumlu bir öğrenme ortamı yaratabilirler. Bu, öğrencilerin öz saygısını, umudunu ve öz yeterliliğini artırabilir.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiğine, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makaleye ilişkin meydana gelebilecek ihlallerin sorumluluğu yazara aittir. Makalenin etik kurul onayı EBYU Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 30 Aralık 2022 tarih ve E-88012460-050.01.04-229915 sayılı kararı ile alınmıştır.

Çıkar Çatışması: Yazar herhangi bir çıkar çatışması beyanında bulunmamıştır.

Finansal Destek: Bu çalışmada hiçbir kurum ya da kuruluşun finansal desteği bulunmamaktadır.

Yazarın Katkı Oranı Beyanı: Yazarların katkı oranı her bölümde eşittir.

KAYNAKÇA

- Alpar, R. (2011). *Çok değişkenli istatistiksel yöntemler*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Altinkurt, Y., Ertürk, A., & Yılmaz, İ. (2015). The relationship between psychological capital and burnout levels of teachers. *Journal of Teacher Education and Educators*, 4(2), 166-187.
- Arun, Ö. (2015). Alan, sermaye, beğeni: Sınırlar ve imkânlar. *Modus Operandi*, 3(8) 209-219.
- Atila, F. Ve Dönmez, B. Psikolojik sermaye algıları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1) 515-538. <https://doi.org/10.17679/inuefd.1004336>
- Bourdieu, P. (1977). Cultural Reproduction And Social Reproduction. In J. Karabel Ve A. H. Halsey (Eds.) *Power And Ideology In Education* (Pp. 487-511). Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique Of The Judgment Of Taste*. Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1986). The forms of capital. *Handbook Of Theory And Research For The Sociology Of Education*, 241-258.
- Bourdieu, P. (1990). *The Logic Of Practice*. Stanford University Press. Calhoun, C., Vd. (1993). *Bourdieu: Critical Perspectives*. University Of Chicago Press.
- Bourdieu, P. Ve Passeron, J. C. (2015). *Yeniden üretim*. A. Sümer, L. Ünsaldı, ve Ö. Akkaya, Çev.) Ankara: Heretik Yayınları.
- Calhoun, C., Lipuma, E., Ve Postone, M. (1993). *Bourdieu: Critical Perspectives*. University Of Chicago Press.
- Çokluk, Ö. (2010). Lojistik regresyon analizi: Kavram ve uygulama. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 10(3) 1357-1407.
- Deniz, K. Z., Türe, E., Uysal, A., & Akar, T. K. (2015). Sosyo-Ekonomik Düzey Değişkenlerinin Kümeleme Analizi İle Belirlenmesi. *İlkogretim Online*, 14(1). DOI: 10.17051/io.2015.99837
- DiMaggio, P. (1982). Cultural Capital And School Success: The Impact Of Status Culture Participation On The Grades Of U.S. High School Students. *American Sociological Review*, 47(2) 189-201.
- Dinç, A. (2018). *Beden eğitimi öğretmenleri mesleki sosyalleşme ve psikolojik sermaye düzeyleri*, (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. ve Hyun, H. (2015). *How to design and evaluate research in education*. McGraw Hill
- Grenfell, M. (2008). *Pierre Bourdieu: Key Concepts*. Acumen.
- Hair Jr, J. F., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *A global perspective*. Kennesaw: Kennesaw State University.
- Kelekçi, H. ve Yılmaz, K. (2015). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayeleri ile yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3). <https://doi.org/10.17860/efd.96988>
- Lent, R. W., Brown, S. D., Ve Hackett, G. (1994). Toward A Unifying Social Cognitive Theory Of Career And Academic Interest, Choice, And Performance. *Journal Of Vocational Behavior*, 45(1) 79-122.
- Lin, N., Ensel, W. and Vaughn, J. (1981) Social resources and strength of ties: Structural factors in occupational status attainment. *American Sociological Review*, 46, 393-405. doi:10.2307/2095260
- Liu, L., Wei, W., Ve Wang, Z. (2013). Gender Differences In Psychological Capital Of College Students: A Longitudinal Study. *Studies In Higher Education*, 38(2) 263-275. DOI:10.12677/AP.2019.99202
-

- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., Ve Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60(3) 541-572. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.2007.00083.x>
- Luthans, F., Youssef, C. M. (2004). Human, social, and now positive psychological capital management: investing in people for competitive advantage. *Organizational Dynamics*, 33(2), 143-160. <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2004.01.003>
- Luthans, F. &Youssef, C. M. (2007). Emerging positive organizational behavior. *Journal Of Management*, 33(3) 321-349. <https://doi.org/10.1177/0149206307300814>
- Özdamar, K. (2013). *Paket programları ile istatistiksel veri analizi (9)*. Eskişehir: Nisan Kitabevi.
- Özen, N. ve Türe, E. (2022). Akademik psikolojik sermaye ölçeği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.
- Pallant, J. (2015). *SPSS Survival manual*. Berkshire: Open University Press,
- Skeggs, B. (1997). *Formations Of Class And Gender: Becoming Respectable*. Sage.
- Tösten, R., Arslantaş, H. İ., ve Şahin, G. (2017). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermayelerinin tükenmişliğe etkisi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1) 726-744. <http://dx.doi.org/10.23891/efdyu.2017.28>
- Yalçın, S. (2019). Öğretmenlerin pozitif psikolojik sermaye düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 13-26. <https://doi.org/10.18037/ausbd.550238>